

УДК 78.07

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209719>**Любомир МАРТИНІВ,***orcid.org/0000-0001-7826-3968**кандидат мистецтвознавства, старший викладач, провідний концертмейстер кафедри культурології та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Львівська область, Україна) liubomyrmartyniv26@gmail.com***Ольга МАРТИНІВ,***orcid.org/0000-0001-7381-8506**викладач кафедри культурології та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Львівська область, Україна) martyniv07@gmail.com*

ДРОГОБИЦЬКА ФІЛІЯ ВМІ ІМ. М. ЛИСЕНКА ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

У статті охарактеризовано специфіку професіоналізації музичної освіти та музичного виховання в середовищі української громади Дрогобиччини, формування її оптимальної моделі у міжвоєнний період, виходячи з конкретних державно-політичних умов та культурної сформованості національного середовища.

Історіографія професіоналізації фахової музичної освіти, національних традицій музичного виховання та плекання педагогічних кадрів є необхідним складником дослідження засад формування сприятливого слухачького середовища, культурно-мистецьких запитів і потенціалу учбового контингенту фахових музикантів. Цілісна картина цих процесів не можлива без докладного аналізу конкретних регіональних аспектів протягом знакових періодів в історії національної культури.

Як показовий приклад може бути використана діяльність філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка в Дрогобичі та виділових класів у Бориславі як генеральний чинник професіоналізації виконавського, педагогічного, суспільно-культурного напрямів музичного мистецтва української громади регіону.

Ключові слова: фахова музична освіта, традиції концертного виконавства, музична регіоналістика, суспільно-культурні запити.

Liubomyr MARTYNIW,*orcid.org/0000-0001-7826-3968**Candidate of Art Studies, Senior Lecturer, Leading Concertmaster at the Department of Cultural Studies and Art Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Drohobych, Lviv region, Ukraine) liubomyrmartyniv26@gmail.com***Olha MARTYNIW,***orcid.org/0000-0001-7381-8506**Lecturer Department of Cultural Studies and Art Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Drohobych, Lviv region, Ukraine) martyniv07@gmail.com*

BRANCH OF THE MUSICAL LYSENKO MUSIC INSTITUTE IN DROGOBYCH AS A FACTOR OF THE MUSICAL LIFE OF THE UKRAINIAN COMMUNITY

The article describes the specifics of professionalization of music education and music education in the environment of the Ukrainian community of Drohobych region, the formation of its optimal model in the interwar period, based on specific state-political conditions and cultural formation of the national environment.

The historiography of professionalization of professional music education, national traditions of music education and nurturing of pedagogical staff is a necessary component of the study of the principles of forming a favorable listening environment, cultural and artistic inquiries and the potential of the educational contingent of professional musicians. A holistic picture of these processes is impossible without a thorough analysis of specific regional aspects during landmark periods in the history of national culture.

An example of this is the activity of the branch of the Higher Music Institute. M. Lysenko in Drohobych and the classes in Boryslav, as a general factor in the professionalization of the performing, pedagogical, social and cultural trends in the musical arts of the Ukrainian community of the region.

Key words: professional music education, concert performance traditions, musical regional studies, socio-cultural inquiries.

Постановка проблеми. Історіографія професіоналізації фахової музичної освіти, національних традицій музичного виховання та плекання педагогічних кадрів є необхідним складником дослідження засад формування сприятливого слухацького середовища, культурно-мистецьких запитів і потенціалу учбового контингенту фахових музикантів. Цілісна картина цих процесів неможлива без докладного аналізу конкретних регіональних аспектів протягом знакових періодів в історії національної культури. Показовим прикладом може бути діяльність філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка (далі – ВМІІ) в Дрогобичі як генеральний чинник професіоналізації виконавського, педагогічного, суспільно-культурного напрямів музичного мистецтва української громади регіону.

Аналіз досліджень. Проблематику музичного шкільництва різних рівнів у Галичині, етапність її формування і розбудови висвітлено в праці Л. і Т. Мазеп (Мазепа Л., Мазепа Т., 2003: 228). Значний корпус досліджень музичних традицій Дрогобиччини присвячено хоровому руху як ключовій темі централізуючої функції української громади краю та її культурного життя.

Музично-освітні аспекти найкраще розкриває праця І. Бермес «Хорове життя Дрогобиччини першої половини ХХ ст. в контексті духовного розвитку Галичини» (Бермес, 2006), в якій центральну увагу приділено діяльності співочих і культурно-просвітницьких товариств краю в контексті музично-освітніх процесів. Вагомим доповненням слугують монографічні розвідки, присвячені знаковим постатям у сфері фахової музичної педагогіки (О. Федорків і С. Лазаревич, проблемні есе, анонси і рецензії С. Сапруна, Б. Вахнянина, С. Людкевича, В. Барвінського) у пресі міжвоєнного періоду.

Мета статті – розглянути специфіку професіоналізації музичного життя в середовищі української громади Дрогобиччини, формування її оптимальної моделі в міжвоєнний період, виходячи з конкретних державно-політичних умов та культурної сформованості національного середовища.

Виклад основного матеріалу. Принципові зміни в якості музичної освіти і фахової підготовки виконавців пов'язані із заснуванням у регіоні *філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Дрогобичі* (1923 року, включаючи нижчий і середній рівні навчання) і підпорядкованих їй *експонованих класів у Бориславі* (1924 рік, на початку існування їх нерідко називали музичною школою ім. М. Лисенка, оскільки спочатку тут викладався лише нижчий курс).

Протягом міжвоєнного двадцятиліття вона відіграла роль найбільш реномованого музично-освітнього осередку обох міст, поряд із яким заклади інших громад в офіційних документах навіть не згадуються. Директором (управителем) цієї парної системи навчальних закладів став о. С. Сапрус. Оголошення щодо конкурсного набору викладацьких сил, подане в пресу у липні 1924 року, вказує на потреби комплектації класів фортепіано, скрипки, віолончелі, сольного співу, духових інструментів. Невдовзі заклади мали до 145 осіб учнівського контингенту. Серед дисциплін, які входили до навчальної програми, згідно анонсу були: «1) сольоспів, 2) гра на фортепяні, 3) гра на скрипці, 4) хоральний спів, 5) теорія музики, 6) історія музики, 7) гармонія музики» (Діло, 1934: 4).

За фаховим рівнем на час заснування ці навчальні інституції відповідали музичним школам, подальші етапи освіти (вищий і концертний курси) необхідно було здобувати в централі (головному Львівському осередку). Збережені документальні свідчення дають змогу скласти уявлення щодо базового педагогічного складу. С. Сапрус вів клас скрипки, другим педагогом цього інструменту був професор С. Гаврищук, фортепіанний відділ спочатку мав 3-х педагогів (Н. Кулицька, І. Кузьмовичева, Г. Лагодінська¹), згодом їх перелік доповнили імена Шнайдерової та Княгиницької, а також М. Герасимович, Д. Козловської.

Клас вокалу вела українська оперна і концертна співачка (сопрано), сестра С. Крушельницької А. Крушельницька, яка до того (в 1921 році) працювала у Львівській централі. В ці роки вона активно концертувала у Львові, Дрогобичі і Гребеніві як камерна співачка, виконуючи романси М. Лисенка, Д. Січинського та О. Нижанківського, солоспіву та фольклорні обробки пісень своїх сучасників. Учні та професори часто долучалися до концертних заходів, які відбувалися в місті, здебільшого за участю «Дрогобицького Бояна» (ним керував директор філії о. С. Сапрус) і «Бориславського Бояна» (з ним як концертмейстер виступала Н. Кулицька).

Бориславський підрозділ починав своє функціонування як окремий заклад (фортепіанний

¹ Г. Лагодінська-Залеська – піаністка, письменниця, музично-громадська діячка, дружина О. Залеського. Учениця С. Дністрянської і Баш-Маглера у Відні, Егона Петрі. Поряд із педагогічною роботою вона виступала як концертмейстер і з сольними концертами як піаністка. Вела фортепіанні класи у Станіславській (1923-1929, 1941-1944), Дрогобицькій (1929-1931) і Коломийській (1930-1941) філіях ВМІ. Влітку 1944 емігрувала до Австрії, Німеччини, Аргентини (викладала в музичній школі при Василіанському монастирі у Буенос-Айросі). Від 1955 – керівник відділу і викладач Українського музичного інституту в Буффало.

клас Н. Кулицької в кількості 16 осіб у залі Народного дому, де поряд зі спеціальністю вивчався блок теоретичних дисциплін). Із заснуванням філії ВМІ ім. М. Лисенка у Дрогобичі з ініціативи батьків цей осередок увійшов до його системи, оскільки приватні лекції не були спроможні скласти конкуренції системній музичній освіті. При всій скромності засобів школа вигідно відрізнялася від приватної педагогічної практики саме наявністю комплексу музичних дисциплін, спрямованих на різносторонній розвиток і розкриття музичних здібностей.

Управителькою класів у Бориславі (близько 50 учнів контингенту) стала засновниця осередку – викладачка фортепіано Н. Кулицька, скрипку і теоретичні предмети вів С. Горницький (Діло, 1934: 4). Подружжя педагогів-струнників (А. Огороднік і С. Огороднік) не лише поповнило склад педагогів, але й збагатило музичне життя містечка камерними програмами у виконанні тріо (спільно з управителькою експонованих класів).

Згодом у цьому осередку викладалися сольний і хоровий співи, при ньому діяли також хорові колективи. Експоновані класи діяли за підтримки інспекторів централі, високоосвічених фахівців (С. Людкевича, Н. Нижанківського, З. Лиська, А. Рудницького, В. Барвінського), які не лише здійснювали контроль за якістю підготовки, але й надавали організаційну та методичну допомогу.

Силами вихованців ВМІ Дрогобича і Борислава (О. Дроздовської, К. Вельгушівни, М. Кузьмович, С. Гавришуківни, А. Пацлавського, І. Витвицького, Кулиничівни², Пацлавської, Гернаківної, Поммерсбаха) було підготовано концерт із фортепіанних, скрипкових і вокальних творів Л. Бетховена (2 червня 1927 року у Дрогобичі, 4 червня – у Бориславі) (Діло, 1927: 4), а викладачами – вечір камерної музики. Це засвідчує нові тенденції у веденні концертної практики регіону – відхід від традиції виключно традиційних збірних академій, запровадження академічних камерних програм і тематичних студентських концертів.

Педагоги не лише готували своїх учнів до публічних виступів на місцях, але й кращих із них скеровували на масштабні звітні концерти у Львові. Ці мистецькі події були вагомим доповненням концертного життя краю і ставили все вищі творчі завдання перед педагогами і їх вихованцями. Усталеним явищем, яке широко висвітлювалося в пресі, була участь в концертних подіях

² Частина імен подається в документах без ініціалів.

регіону самих педагогів. Завдяки цьому репертуарні можливості виконавців засвідчують принципово новий рівень професіоналізації. Ці події регулярно рецензувалися у пресі, ставали вагомими подіями мистецького життя української громади, були свідченням творчого росту і найвищих здобутків кращих представників. Крім концертно-виконавської діяльності, хорові товариства та філія опікувалися видавничою справою й формуванням необхідних для учбової і виконавської діяльності бібліотечних фондів.

В 1924-1925 роках центральний осередок ВМІЛ у Львові спільно з керівництвом розрізневих дочірніх осередків розпочав розробку принципів координації діяльності численних філій і класів на підставі єдності навчальних планів, започаткував спільні річні пописи елевів (звітні концерти студентів) старших і концертних курсів, які проводилися у Львові. Показовим явищем є попис філій 1926 року, в якому успішно презентується Дрогобич: «Перший раз цього року улажений окремий попис елевів філіальних Інститутів (Стрия, Дрогобича, Перемишля і Станиславова) показався вельми щасливим помислом, який виявив у Львові нову свіжу течію живучих сил, що дотепер дрімали на провінції. Філіяльні елєви збудили у Львові інтерес і вийшли із трудної конкуренції оборонною рукою, навіть декуди побідоносно. З дуже малими виїмками всі продукції фортепяну (переважно із IV – V року) держалися на висоті навіть порівняно зі Львовом; на VII році явилось навіть уже й «концертова» продукція Баляда h-moll Ліста у виконанні дуже талановитої учениці М. Стронської, для якої вже крайня пора пошукати п'яністичної освіти на ширшій арені, ніж у Дрогобичі» (Людкевич, 1926: 4).

Серед подій 1926 року виділяється репрезентативний камерний вечір, де прозвучало Тріо Ф. Мендельсона c-moll у виконанні педагогів інституту: «Особливо гарно вивязались зі свого завдання о. Сапрун і проф. Шнайдерова, якої бравурова техніка фортепянова і глибоке відчуття твору «короля камеральної музики», яким до нині остався Мендельсон, маркантно вибивались; рівнож прецизійна, ніжна і з повним зрозумінням віддана чельова партія п. Кльося вимагає слів окремої похвали. В обсаді є замітні нерівності як щодо техніки гри, так і щодо якості інструментів» (Учасник, 1926: 4).

18 квітня виступили мішаний хор (диригент – адвокат В. Пацлавський), чоловічий хор товариства «Зоря» (під орудою професора С. Гавришука) та дебютував з обширною програмою струнний оркестр філії інституту, яким диригував

о. С. Сапрун. Від 1926 року в філії працював оркестровий і театральний диригент Т. Барнич (брат композитора і диригента Я. Барнича), який водночас організував та очолював духовий оркестр заводу «Польмін» (згодом – нафтопереробний завод № 2).

Проте для якісної злагодженої роботи, вивірених етапності і логіки навчального процесу були необхідні подальші кроки в бік координації, уніфікації засад діяльності та звітності, систематизації роботи. З цією метою саме о. С. Сапрун як очільник Дрогобицького підрозділу ВМІ, ініціював з'їзд керівників філій (О. Ціпановської і В. Божейківної (Перемишль), Е. Форостини (Стрий) і О. Залеського (Станиславів) і централі (інспектора доктора С. Людкевича та директора В. Барвінського) у присутності голови Музичного товариства ім. М. Лисенка Й. Дрималика, який відбувся в червні 1927 року.

Він виступив із рефератом, в якому сформулював наболілі проблеми адміністрування, інспектування, звітності, необхідності організаційної роботи на місцях і джерел їх фінансування. Завдяки цьому було прийнято низку важливих ухвал: уніфіковано назви філій («Музичний Інститут Товариства ім. М. Лисенка у Львові, філія в ...»), зведено до єдиного спільного взірця документи діловодства, введено журнали з обліком лекцій, фіксацією кількості і якості проробленого (лекційних щоденників) тощо. Вже тоді було піднято питання про потребу заснування Спілки українських музикантів (майбутнього СУПрМу³) (Барвінський, 1927: 4).

Через три роки від початку заснування Дрогобицького осередку ВМІ ім. М. Лисенка відбуваються концерти за участю струнного і духового оркестрів, камерних ансамблів різних складів – квартет (I-ша скрипка – о. С. Сапрун, II-га скрипка – п. Я. Камінський, альт – проф. С. Гавришук, віолончель – А. Кльось), терцет (о. С. Сапрун, С. Гавришук і А. Кльось), концертмейстерами були педагоги фортепіано Шнайдерова та Княгиницька. «...сповнюють вони величезну культурно-виховуючу функцію на запустілім дрогобицьким терені, що не звик був донедавна до пошани для нематеріальних цінностей» (Учасник, 1926: 4). Обидва колективи представляли на сценах регіону європейську та українську камерну музику.

В 1930 році звітні концерти філій у Львові набувають масштабного характеру. Яскравою демонстрацією успіхів діяльності філій Українського Музичного Інституту ім. М. Лисенка став

³ Союз українських професійних музик.

попис елевів 19 травня 1930 року у Львові. Дрогобицьку філію представляла найсильніша учасниця цього звіту Гольдгамер(івна) (VIII р., учениця проф. Г. Лагодинської).

Діяльність симфонічного оркестру філії під керівництвом о. С. Сапруна відкрила принципово нові обшири музично-концертного життя регіону, де традиційно більш розвиненою була хорова традиція. Участь в оркестрі створювала нові можливості для набуття досвіду сценічної практики для вихованців інструментальних класів. Репертуар колективу складали насамперед твори західно-європейських митців (В. Моцарта, Ф. Шуберта, Ф. Мендельсона, Е. Гріга та інших).

З метою професіоналізації хорового руху в 1935 році Дрогобицький осередок товариства «Просвіта», «Дрогобицький Боян» і адміністрація філії ВМІ ім. М. Лисенка у Дрогобичі започаткували діяльність хорової поради (консультації) у приміщенні філії інституту. Її функціями були допомога у формуванні репертуару залежно від типу і виконавського рівня колективу, забезпечення нотним матеріалом і ведення диригентських курсів, провідними педагогами яких були високопрофесійні музиканти, диригент Дрогобицького Бояна, директор філії ВМІ Б. П'юрко та викладач скрипки С. Огороднік. Програма курсів передбачала вивчення комплексу дисциплін, необхідних для подальшої організації роботи, фахової ерудиції, вдосконалення музичних даних і практичних навичок очільників сільських хорових колективів у просвітанських осередках регіону⁴.

Важливою є позиція керівництва ВМІ і щодо підсилення педагогічного складу регіональних осередків кращими фаховими силами насамперед із числа тих, хто вдосконалював отриману на Батьківщині спеціальну підготовку за кордоном (у Празі, Берліні, Відні, Варшаві тощо). З ініціативи В. Барвінського А. Рудницький (випускник консерваторії ПМТ у Львові в класах фортепіано Є. Лялевіча та В. Курца 1922 року, Вищої музичної школи в Берліні у фортепіанних класах А. Шнабеля та Е. Петрі, Ф. Шрекера з композиції, Ю. Прювера з диригування, 1926 року) та Богдан П'юрко (випускник ВМІ ім. М. Лисенка у класі фортепіано В. Барвінського та Празької консерваторії з фортепіано і диригування, де завершив навчання в 1930 році⁵) були скеровані до Дрого-

⁴ До переліку дисциплін, які тривали здебільшого три місяці, входили диригування, історія української музики, література, етика, теорія музики, сольфеджіо, основи гри на скрипці, історія і географія України.

⁵ На еміграції в Німеччині – організатор і керівник «Українського Оперового Ансамблю». В Детройті 1 лютого 1953 року ініціював перший у США симфонічний концерт української музики.

бицької філії. Серед педагогів Дрогобицької філії А. Рудницький згадує Р. Сімовича⁶, М. Покотило.

Наступного навчального року А. Рудницький став директором-управителем філії ВМІ у Дрогобичі (Діло, 1931: 6). До цього він мав досвід роботи хормейстером Львівського оперного театру, диригентом оперних театрів у Харкові та Києві, симфонічного оркестру Київської філармонії та педагогом кафедри диригування в консерваторії, гастролював містами Європи як піаніст і концертмейстер.

Б. П'юрко цього ж року ввійшов до викладацького складу як педагог фортепіано і теоретичних предметів. Відразу ж він почав фігурувати як концертмейстер на річних пописах із кращими студентами філії у Львові (11 лютого 1932 року у Великій залі Музичного товариства ім. М. Лисенка у Львові виконав фортепіанну партію концерту для скрипки з оркестром К. Гольдмарка а-moll ор. 28 з елевом концертного курсу класу проф. О. Москвичева С. Огородніком). «Цею справді щасливою розв'язкою минулорічного скрутного положення дрогобицький Музичний Інститут зайняв відразу одно з перших місць поміж нашими провінціональними філіями. Наслідки цієї розв'язки помітні вже тепер: до Музичного Інституту записується чимало елевів не-українців, які досі вчилися у місцевих польських музичних школах і новий шкільний рік представляється якнайкраще. Можемо дрогобицькій філії Музичного Т-ва ім. Лисенка тільки побажати надалі якнайбільших успіхів!» (Діло, 1931: 5).

Невдовзі з повною концертною програмою творів А. Кореллі, Л. Бетовена, Е. Гріга, А. Дворжака зі вступним коментарем-поясненням Б. П'юрка вони виступили у своєму осередку: «27 лютого 1932 року у Дрогобичі відбувся рідкісний як для провінційного містечка концерт – «Вечір камерної музики», влаштований професорами філії Музичного інституту ім. М. Лисенка – скрипалем С. Огородніком (абсольвентом Інституту ім. М. Лисенка у Львові, клас проф. О. Москвичева) та піаністом Б. П'юрком (абсольвентом того ж Інституту, клас проф. В. Барвінського)» (Бермес, 2003: 61).

Якщо звітні річні пописи елевів філій у Львові в 1930-х роках були вкрай масштабними і тривали до пізнього вечора, то характер музичних заходів Дрогобицької філії здебільшого мав збірний характер, об'єднуючи колективи різних підрозділів ВМІ та інших інституцій. Це зумовлювалося організацій-

⁶ З 1936 по 1939 рр. був викладачем фортепіано і теоретичних дисциплін ВМІ ім. М. Лисенка у Дрогобичі; випускник Празької консерваторії з фортепіано (1934) та майстер-курсу з композиції у класі В. Новака (1936).

ними перевагами (освічені музиканти були задіяні практично в усіх колективах регіону аматорської, духовної, освітньої і фахової сфер), а також цим забезпечувалася профорієнтація та вертикаль фахових засад на місцях.

Типовим прикладом може слугувати програма святкувань річниці М. Лисенка, ініційованої силами місцевої філії ВМІ та «Дрогобицького Бояна», яка відбулася 4 червня 1933 року у Дрогобичі. Окрім місцевих музикантів із колективів («Дрогобицький боян», М. Іваненко, скрипаль С. Огороднік, концертмейстери Н. Кулицька, Ю. Соневицький, Б. П'юрко) до свята долучилися аматорський хор із Тустанович, «Бориславський Боян» (диригент Ю. Гаврилів), співачка – меццо-сопрано О. Лепкова⁷, Н. Нижанківський (виступив із рефератом) з львівського осередку та піаніст Р. Савицький (на той час викладач Самбірської філії).

На окрему увагу заслуговує інструментальний складник переважно вокально-хорової програми (п'ять хорів і п'ять солоспівів), який вказує на процеси професіоналізації концертної практики: у виконанні С. Огородніка прозвучала Друга українська рапсодія (Думка-шумка) у транскрипції для скрипки і фортепіано М. Сікарда, а Р. Савицький доповнив програму Скерцино G-dur ор. 11 і концертним полонезом As-dur, які на думку рецензента події о. С. Сапруна стали «короною цілого вечора» (Сапрун, 1933: 5).

Послідовна праця над зростанням мистецького і технічного рівня музичних програм, їх збагачення інструментальним складником, великими оркестрово-хоровими формами зумовили принципові зміни в соціокультурних запитах і традиціях концертування на Дрогобищині. В пресі того часу читаємо: «З радістю можна ствердити, що музичне життя нашого краю йде постійно вперед. ... Програми концертів, як і їх виконання, стоять на можливо найкращому рівні в цих обставинах. Це наслідки дрібної, щоденної, але невсипущої праці наших фахових музик на місцях. Не всі місця обсажені фахівцями, але й провідники-аматори вчать від фахівців. І так відбувається праця в одному напрямі поважного, солідного плекання нашої музики. Величезну заслугу мають філії Музичного Інституту ім. Лисенка. Вчителі цих наших прегарних музичних шкіл не обмежуються педагогічною працею в школі. Вони йдуть зі своєю роботою між громадянство і показують своїм учням шлях, як треба

⁷ Ольга Лепкова (Ястремська), випускниця класів М. Сокол, Л. Улуханової й А. Дідур у Львові, дипломантка Міжнародного Співочого Конкурсу у Відні, емігрувала до США в 1938 році, концертувала в Канаді.

прикладати придбане в школі знання на службу народові» (Діло, 1933: 5).

Показовим може бути «Історичний концерт», який відбувся 2 червня 1935 року традиційно спільними силами Дрогобицької філії ВМІ ім. М. Лисенка та «Дрогобицького Бояна». «Це був концерт на європейську міру... Годиться підкреслити щасливу думку проф. П'юрка влаштувати в такій формі концерти європейської музики, бо вони справді можуть причинитися до музичної освіти занедбаного під цим оглядом нашого загалу і викликати живіше зацікавлення музикою, яка в житті культурних народів відіграє сьогодні таку важну роль», – зазначалося в розлогій рецензії на цю подію (П. К., 1935: 7).

Іншим аспектом професіоналізації музично-мистецького життя були різноманітні форми співпраці з колективами та провідними педагогами Львівського осередку ВМІ, гастрольні виступи його колишніх випускників, які вже здобули визнання в Європі як інструменталісти-концертанти (піаністів В. Барвінського, Т. Шухевича,

Р. Савицького, віолончеліста Б. Бережницького, співачки і піаністки І. Шмериковської-Приймової) чи оперних і камерних співаків М. Менцинського, М. Голинського, С. Федичківської, В. Тисяка.

Висновки. Поетапна розбудова в межах десятиліття 1924-1939 років системи фахової музичної освіти зумовила помітну еволюцію в якісному рівні і змістовому наповненні музичного життя Дрогобиччини. Її складниками є музичне виховання молодого покоління, залучення до викладання спеціалістів із багатогранною європейською освітою і досвідом концертного виконавства, підготовка поповнення педагогічного складу і керівників аматорських колективів регіону з числа випускників місцевих освітніх осередків, розвиток інструментальної культури (сольної, камерної, оркестрової), збагачення і розширення рамок усталених традицій концертування, виховання слухацьких запитів просвітницькими програмами з рефератами та відчитами, вдосконалення форм функціонування і адміністрування навчального процесу, розробка його методичного забезпечення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. I-ий з'їзд наших скрипкових педагогів. *Діло*. 1938. № 220. 05.10. С. 8.
2. [А. Г.] Вечір камерної музики в Дрогобичі. *Діло*. 1932. № 65. 25.03. С. 6.
3. Бермес І. Еволюція хорового руху на Дрогобиччині в контексті розвитку культури Галичини (від «весни народів» до 1942 р.). Вид. 2-е, доповнене, перероблене : підручник. Дрогобич : Коло, 2003. 198 с.
4. Бетовенівські свята в Дрогобичі і Бориславі. *Діло*. 1927. № 128. 11.06. С. 4.
5. Василь Барвінський. З'їзд директорів філій Музичного інституту у Львові. *Діло*. 1927. Ч. 152. 12 липня. С. 4.
6. Вахнянин Б. Просвітнянські хори й оркестри. *Просвіта*. 1939. Ч. 3. С. 4.
7. [Гість] З музичного життя. Попис елевів школи ім. Лисенка в Бориславі. *Діло*. 1934. № 69. 16.03. С. 7.
8. [Гість] Самбір. Концерт смичкового квартету. *Діло*. 1938. № 113. 26.05. С. 8.
9. Дво- і півмісячний диригентський курс. *Діло*. 1935. № 261. 01.10. С. 6.
10. *Діло*. 1931. № 150. 09.07. С. 6.
11. *Діло*. 1934. № 147. 05.07. С. 4.
12. З музичного життя у Дрогобичі. *Діло*. 1931. № 203. 11.09. С. 5.
13. Лазаревич Є. Антін Рудницький (у 110-ту річницю від дня народження). *Українська музика*. 2012. Число 1. С. 80–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrmuzyka_2012_1_13 (останнє звернення: 02.11.2018).
14. Людкевич С. З нашої музично-шкільної ділянки. (Філії В. Муз. Інституту ім. Лисенка). *Діло*. 1932. № 257. 19.11. С. 3.
15. [Людкевич С.] В. Ч. Пописи елевів Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка. *Діло*. 1926. № 151. 11.07. С. 4.
16. Мазепа Л. З., Мазепа Т. Л. Шлях до музичної Академії у Львові [в 2-х т.]. Львів : СПОЛОМ, 2003. Т. 1. 288 с.
17. [П. К.] З концертної зали. Історичний концерт у Дрогобичі. *Діло*. 1935. № 156. 15.06. С. 7.
18. Сапрун С. Дописи. Дрогобич. Свято Лисенка. *Діло*. 1933. № 165. 28.06. С. 5.
19. [Учасник]. З Дрогобиччини. Камеральний вечір. Академія української гімназії в честь Шевченка. Шевченкове свято дрогобицького громадянства. *Діло*. 1926. № 99. 08.05. С. 4.
20. Федорків О. П. Діяльність В. Барвінського у процесі професіоналізації української музичної освіти Галичини першої половини ХХ століття. *Музичне мистецтво. Наукові записки*. Серія: Мистецтвознавство. 2012. № 3. С. 19–27.

REFERENCES

1. I-shyi zyd nashykh skrypkovykh pedahohiv. [The 1st Congress of our violin educators]. *Dilo*. 1938. № 220. 05.10. S. 8.
2. [A. G.] Vechir kamernoyi muzyky v Drogobychi [Chamber Music Evening in Drohobych]. *Dilo*. 1932. № 65. 25.03. S. 6 [in Ukrainian].
3. Bermes I. Evolyuciya xorovogo ruhu na Drogobychchyni v konteksti rozvytku kultury Galychyny (vid “vesny narodiv” do 1942 r.). [The evolution of the choral movement in Drohobych region in the context of the development of Galicia's culture (from the “Spring of the Peoples” to 1942)]. Vyd. 2-e, dopovnene, pereroblene : pidruchnyk. Drogobych : Kolo, 2003. 198 s. [in Ukrainian].

4. Betovenivski svyata v Drohobychi i Boryslavi. [Beethoven holidays in Drohobych and Boryslav] *Dilo*. 1927. № 128. 11.06. S. 4 [in Ukrainian].
5. Vasyl Barvinskyj. Z'yizd dyrektoriv filij Muzychnogo instytutu u Lvovi. [Congress of Directors of Branches of the Music Institute in Lviv.] *Dilo*. 1927. Ch. 152. 12 lyp. C. 4 [in Ukrainian].
6. Vaxnyanyn B. Prosvityanski xory j orkestry. [Choirs and orchestras of the Prosvita Society]. *Prosvita*. 1939. Ch. 3. S. 4 [in Ukrainian].
7. [Gist] Z muzychnogo zhyttya. Popys eleviv shkolyim. Lysenka v Boryslavi. [From music life. Report of students of the Lysenko School in Boryslav] *Dilo*. 1934. № 69. 16.03. S. 7 [in Ukrainian].
8. [Gist] Sambir. Koncert smychkovogo kvartetu. [Sambir. String Quartet Concert] *Dilo*. 1938. № 113. 26.05. S. 8 [in Ukrainian].
9. Dvo i piv-misyachnyj dyrgentskyj kurs. [Two and a half months conductor course] *Dilo*. 1935. № 261. 01.10. S. 6.
10. *Dilo*. 1931. № 150. 09.07. S. 6 [in Ukrainian].
11. *Dilo*. 1934. № 147. 05.07. S. 4 [in Ukrainian].
12. Z muzychnogo zhyttya v Drohobychi. [From music life in Drohobych]. *Dilo*. 1931. № 203. 11.09. C. 5 [in Ukrainian].
13. Lazarevych Ye. Antin Rudnyczkyj (u 110-tu richnycyu vid dnya narodzhennya). [Antin Rudnitsky (on the 110th anniversary of his birthday)]. *Ukrayinska muzyka*. 2012. Chyso 1. S. 80–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrmuzyka_2012_1_13 (ostannye zvernennya: 02.11.2018) [in Ukrainian].
14. Lyudkevych S. Z nashoyi muzychno-shkilnoyi dilyanky. (Filiyi V. Muz. Instytutu im. Lysenka). [From our music school section. (Affiliates of the Lysenko Higher Music Institute)]. *Dilo*. 1932. № 257. 19.11. S. 3 [in Ukrainian].
15. [Lyudkevych S.] V. Ch. Popysy eleviv Vyshhogo Muzychnogo Instytutu im. Lysenka. [Reports of students of the Lysenko Higher Music Institute]. *Dilo*. 1926. 151. 11.07. S. 4 [in Ukrainian].
16. Mazepa L. Z., Mazepa T. L. Shlyax do muzychnoyi Akademiyi u Lvovi [The path to the Academy of Music in Lviv] [u 2-x tt.]. Lviv : SPOLOM, 2003. T. 1. 288 s. [in Ukrainian].
17. [P. K.] Z koncertovoyi sali. Istorychnyj koncert u Drohobychi. [From the concert hall. Historical concert in Drohobych] *Dilo*. 1935. № 156. 15.06. S. 7 [in Ukrainian].
18. Saprun S. Dopysy. Drohobych. Svyato Lysenka. [Posts. Drohobych. Holiday of Lysenko]. *Dilo*. 1933. № 165. 28.06. S. 5.
19. [Uchasnyk]. Z Drohobychchyny. Kameralnyj vechir. Akademiya ukrayinskoyi gimnaziyi v chest Shevchenka. Shevchenkove svyato drohobyczkogo gromadyanstva. [From Drohobychyna. Chamber evening. Academy of Ukrainian high school in honor of Shevchenko. Shevchenko holiday of Drohobych citizenship]. *Dilo*. 1926. № 99. 08.05. S. 4.
20. Fedorkiv O. P. Diyalnist V. Barvinskogo u procesi profesionalizaciyi ukrayinskoyi muzychnoyi osvity Galychyny pershoyi polovyny XX stolittya. [V. Barvinsky's Activity in the Process of Professionalization of Ukrainian Music Education in Galicia in the First Half of the Twentieth Century]. *Muzychne mystecztvo. Naukovi zapysky*. Seriya: Mystecztvoznavstvo. 2012. № 3. S. 19–27.